

ဒါလီကနူယုညှပ်ထိန်အတိ တဘန်လီဘန်စးတိဆါ

တိလါ အဲ(န)ဒိန်(န)မုထရံအိစံး(စ) (Endometriosis) မုတိမနုလဲန်.

Endometriosis မုတိအိန်သးတခါဖဲ(လ)ဖျါဒိသိးဒီး စဲ(လ)ဖျါလါအအိန်လါဒါလီကနူယုညှပ်ထိန်အိလါနီခိအကွါအဂါအဂါ,လီဆီဒိန်တိလါဒါလီခိထိးဒီးတိဒိန်ထိန်ဒါထိန်နီခိအကွါအဂါတဖန်အပူနုလီ. တိအိန်သးတခါအဲဘန်တဘန်ဒုးကဲထိန်တိဆါပနီလါအလီဆီလီအသးတဖန်ဒီးမတိန်နချံသန်ဂုအတိအိန်သးသုလီ. ပုအါတကွါအိန်ဒီးကတိယိတ်တိမါသးလါအဂုဖဲအဝဲသွန်တိမုဆုာယီအါဆူတိအိန်ဆူအိန်ချ့အကသိန်ဒါးတဖျါဒီးဒီးနုဘန်တိကွါထွဲကဟုကယိတ်လါကသိန်ကသီအကရူတဖုလါအအိန်ဒီးကသိန်သရဲစဲနီလါအနုဘန်တိသိန်လီလါ Endometriosis အပူတဖန်နုလီ.

တိဆါပနီတဖန်

Endometriosis မါဘန်ဒိပုကိးဂါဒီးလါကျါကျဲလါတဒ် သိးလီအသးတဖန်နုလီ. တိဆါနုမုညီနုတိဆါအပနီတခါလီ. တိဆါပနီအနးနုညီနုဘန်ထွဲဒီးတိလီလါ Endometriosis အိန်ဝဲဒိန်အလီဒိန်အတိအဒိန်အဆဲးဒီးအတိဆူးတိဆါနုလီ. တိဆါပနီတဖန်ဘန်သွန်သွန်ကဟ်ယု-

- သွန်ဟဲအခါဆါ
- အိန်ယုလီအသးအခါဆါ
- ဟါဖါ,ယီဒုဒီးဆိန်ဒါခိန်ဆါ
- ချဲဟးထိန်အခါဆါ

ဘန်သွန်သွန်ကလဲခါဖျါဘန်စွါကိး-

- ဆိန်ဒါဒီးဟ်မိပုအတိဂုကိတဖန်
- ကလဲကးကလဲထိန်
- လီဘုးလီတီ
- တိသွန်ကိးသးဂါဒီးတိသးသဟိန်လီ

လါဂုလါအဒုးကဲထိန်တိတဖန်

တိဂုလါအဒုးကဲထိန် Endometriosis နုတိတသွန်ညါအါလီတိဘန်. တိဂုတနီဘန်သွန်သွန်ကမါအါထိန်တိအိန်သးလါတိကဒိန်ထိန်ဒီးတိဆါတိအိန်သးနုလီ. အဒိနု,ပုလါအအိန်ဒီးဘူးတိ(အဒိ, မိမုတမုဒိပုဝဲမု) လါအအိန်ဒီး Endometriosis နုအတိအိန်သးလါက အိန်ထိန်ဒီးတိဆါအတိအိန်သးအါအါထိန်နုတု ၁၀ ဘျီနုလီ.

တိထိန်နုတိဆါ

တိကထိန်နု Endometriosis အဂါယိတ်တိဆါကတိလီ. တိဆါကတိအယုလါတိကထိန်နုတိဆါအဂါယိတ်တိဆါကတိနုနုနုလီ. တိအါမုလါပုကညီတဖန်အိန်ဒီးတိဆါပနီလါတဒ်သိးလီအသးဒီးဒိတိဆါကတိလဲပုကွါအသိးတိဆါပနီတဖန်ဆီတလဲအသးသုလီ. ဒိနုအသိး,သွန်ဟဲအခါဆါနုညီနုတိတူလီလီအါဒိ”ညီနု”တိမါသးတခါလီ.

တိကွါသမံသမိးဝဲဒိန်နုတိဆါပနီတဖန်,တိဆူးတိဆါအတိအိန်သးဒီးတိမါကွါအစါတဖန်လုလုတီကမါဂုထိန်နုတိအိန်သးလါတိကထိန်ဆိနုတိဆါအါနုလီ.

Endometriosis နုတိထိန်နုအါလါကျါကျဲလါတဒ်သိး လီအသးတဖန်အပူသုလီ-

- Laparoscopy – Keyhole တိကူးကွဲး (ဒိဖျါဟါဖါတဆီ) ဘန်တိမါအါလါကသိန်ဒုးသးသပုတိအဖဲလဲနုလီ. Laparoscopy မုကျါကွါထဲတဘိလါတိကမါလီတိ အဲ(န)ဒိ(န)မုထရံယုထိးဂူအိန်ဝဲဒိန်အဂါနုလီ.
- အူလထြန်စီ - ကသိန်သရဲတဖန်လါအအိန်ဒီးတိသိန်လီလီဆီနုညီနုအူလထြန်စီလါတိကမါ”တိထိန်နုတိဆါလါအမါတိ”တခါလါ Endometriosis အဂါသုလီ. ဒီးသနုထိန်လါတိယုထိန်ညါအဖဲခိန်,နလိန်ဘန်မုတမုတလိန်ဘန်တိကူးကွဲးတိနုသုလီ.

- ထေးနီတင်သိပ်အတင်ဒီတင်ဂီ(MRI) - ခါလာအကဟဲန့်န့်, MRI နှင့်ဘဉ်သွဉ်သွဉ်တင်ကသူအီလာတင်ကမၠၠၠတင် ထိပ်န့ၣ် endometriosis နှင့်လီၤ. တင်အံၤဘဉ်သွဉ်သွဉ်က မှ်တင်ဟုထါအဂ့ၤတခါလာပုၤလၢအမၤန့ၣ်သ့ဝဲဒဉ်ကသိပ် သရၣ်စဲၣ်နီၤလၢအူလၢထြၣ်စီအတင်ဒီကွၢ်တဖၣ်မှ်တအိၣ်မှ် တမှ်ပုၤလၢတအိၣ်ဒီးကူးကွဲးအသးတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

Endometriosis အပတီၢ်တဖၣ်

Endometriosis နှင့်တင်နီၤဖးအီၤဒ်အပတီၢ်တၢ် (ဆံးဆံးဖိ), အပတီၢ် ခံ (စၢ်), အပတီၢ်သၢ (ဘဉ်ဒး) မ့တမှ်အပတီၢ်လွီၢ်(နး) တဖၣ်သ့လီၤ. တင်အပတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒီးသန့ထီၣ်လၢတင်လီၢ်, အဲ(န)ဒီ(န)မ့ထ ရံၣ်ယၢၣ်အထံးရှူအဒိၣ်ဒီးအယီၢ်လၢတင်ထိပ်န့ၣ်အီၤဖဲတင်ကူးကွဲးအ ဆါကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တင်ကူစါယါဘျါဒီးတင်ရဲၣ်ကျဲးပုၤဆုၢ်

ပုၤဟီၢ်မုၢ်အါတကွၢ်မၤန့ၣ်ကတီၢ်ယီၢ်တင်အစၢၤလၢအဂ့ၤတဖၣ်ဖဲအဝဲ သ့ၣ်အိၣ်ဒီးတင်ဆုၢ်ယီၤအီၤဆူဟီၢ်မုၢ်အတင်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အကသိပ် ဒါးတခါဒီးဒီးန့ၣ်ဘဉ်တင်ကွၢ်ထွဲကဟုကယၢ်လၢကသိပ်ကသီအက ရှုၢ်လၢအအိၣ်ဒီးကသိပ်သရၣ်စဲၣ်နီၤလၢအန့ၣ်ဘဉ်တင်သိပ်လီၤလၢ endometriosis အပုၤလၢအဆီအခါန့ၣ်လီၤ. အဒိန့ၣ်, ကသိပ်သရၣ် တဖၣ်, ဟီၢ်မုၢ်တင်ဆုၢ်တင်ဆါကသိပ်သရၣ်စဲၣ်နီၤတဖၣ်, ကသိပ်သရၣ် ကွဲးတင်လၢအအိၣ်ဒီး laparoscopy အတင်သ့တင်ဘဉ်လၢအပတီၢ် ထီၣ်ဒီးဆိၣ်ဒါခိၣ်နီၤခိတင်ဟူးတင်ၤသရၣ်သရၣ်မုၢ်ကူစါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တင်ကူစါဟံးဘုၣ်ကသိပ်ကသီလၢတင်မၤဘျါတင်ဆါအံၤထူး, ဟီၢ်မိအ တင်ကူစါ, တင်ကူစါလၢတမှ်ဟီၢ်မိတဖၣ်, တင်ကူစါလၢတအိၣ်ဒီးက သိပ်ကသီ, တင်ကူးကွဲးကူစါဒီးတင်ကူစါဖိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

သံကွၢ်ဘဉ်နကသိပ်သရၣ်မှ်တမှ်ကသိပ်သရၣ်စဲၣ်နီၤဘဉ်ပးတင်ကူ စါအဂ့ၤကတင်လၢနဂီၢ်တကွၢ်.

ချ့သဉ်ဂ့ၤဒီးတင်ဒါထီၣ်

Endometriosis မၤဘဉ်ဒိန့ၣ်ချ့သဉ်သ့ဝဲဒဉ်ဖဲဟီၢ်မုၢ်အါတကွၢ် ကဒါ ထီၣ်လၢတအိၣ်ဒီးကသိပ်ကသီအတင်မၤၠၠၠအခါန့ၣ်သ့လီၤ. ကတီၢ် တင်ဒီးနကသိပ်သရၣ်ဘဉ်ပးတင်အိၣ်ထီၣ်ဒီးဟူးသးအတင်ရဲၣ်လီၤ ကျဲးလီၤတဖၣ်တကွၢ်.

တင်အိၣ်ဆိးယုၢ်ဒီး endometriosis

Endometriosis မၤဘဉ်ဒီးနီၢ်ခိအတင်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးသးတင် အိၣ်မှ်ဆိးပၤၤသ့လီၤ. မၤဘဉ်ဒိစ့ၢ်ကီးနတင်ရဲၣ်လီၢ်လီၢ်ဒီးသ့ၣ်ထံး အတင်အဲၣ်ဒီးန့ၣ်သ့လီၤ. အကါဒိၣ်ဝဲဒဉ်လၢတင်ကသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်နတ အိၣ်ထဲန့ၣ်တဂၤဘဉ်န့ၣ်လီၤ. တင်အံၤကီၢ်ခဲဝဲဒဉ်လၢတင်ကတီၢ်ဘဉ် ပးဒီးမှ် Endometriosis အမၤဘဉ်ဒိန့ၣ်ဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. သန့ ကွဲးပုၤလၢနတင်အိၣ်မ့အပုၤမှ်ပၤတင်အိၣ်သးန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်မၤၠၠၠ န့ၣ်ဒီးနတင်အိၣ်သးလၢအထီၣ်အလီၤအံၤကသ့ဒိၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

နကဘဉ်ထံၣ်ဒီးနကသိပ်သရၣ်ဆိး ယိၣ်လဲၣ်.

တင်ကအိၣ်ဒီးလုၢ်လၢသ့ၣ်ဟဲလၢအဆါနးနးလၢအမၤဘဉ်ဒိန ကီးနီၤဒီးတင်အိၣ်မ့န့ၣ်တဘဉ်ဘဉ်မှ်တမှ်တမှ်တညီန့ၣ်မၤအ သးတခါဘဉ်. ဖဲန့ၣ်ဆိကမိၣ်လၢနအိၣ်ဒီး endometriosis ထံၣ်လီၢ်သးဒီးနကသိပ်သရၣ်တသ့ဖဲအသ့လၢအဆီအချ့, မှ် လၢတင်ထံၣ်န့ၣ်တင်ဆါလၢအဆီဒီးတင်မၤန့ၣ်တင်ကူစါလၢအဆီ မၤၠၠၠလီၤတင်အိၣ်သးလၢအနးန့ၣ်သ့လီၤ.

လၢတင်ဂ့ၢ်တင်ကျိၢ်အဂီၢ်, ဂံၢ်ထံးဒီးတင်ကွၢ်သတြဲၤ လဲၤကွၢ်ဘဉ် jeanhailes.org.au/health-a-z/endometriosis

လီၤတံၢ် 03 9453 8999
jeanhailes.org.au

Jean Hailes လၢပိၣ်မုၢ်ဆူၣ်ချ့အဂီၢ်အံၤစဲးဘျါပုၤပနီၣ်ဘဉ်ဝဲတင်ဆိၣ်ထွဲ လၢအိးစတြဲလၢယါပဒိၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တင်မၤသီထီၣ်က့ၤအီၤဖဲလါမ့ၤ ၂၀၂၃

တင်ဘိးဘဉ်ဒုးသ့ၣ်ညါ-တင်ဂ့ၢ်တင်ကျိၢ်တခါအံၤတမၤပုၤကသိပ်ကသီအတင် ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ်န့ၣ်ဘဉ်. နမ့ၢ်ဘဉ်ယိၣ်ဘဉ်ဘိးဘဉ်ပးနတင်အိၣ်ဆူၣ် အိၣ်ချ့န့ၣ်, ကတီၢ်တင်ဒီးနကသိပ်သရၣ်မှ်တမှ်ဆူၣ်ချ့ပုၤကွၢ်ထွဲတင်ကူၢ်တ ကွၢ်.

ပကွဲးဝဲတင်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တင်ဂ့ၢ်တင်ကျိၢ်လၢပုၤလၢအဟဲဝဲလၢတင်လီၢ်လီၤ ဆီလိၣ်အသး, တင်လဲၤခီဖျါဒီးကွၢ်ပနီၣ်လီၤဆီလိၣ်သးတဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပသ့ဝဲတင်ကတီၢ်ဖျါ 'ပိၣ်မုၢ်', ဘဉ်ဆဉ် ပသ့ၣ်ညါပနီၣ်ဝဲလၢတင်ကတီၢ် ဖျါအံၤတပုၤပသ့ဝဲဒီးပုၤခဲလၢလၢအသ့ပတင်ဂ့ၢ်တင်ကျိၢ်အံၤန့ၣ်ဘဉ်.

© Jean Hailes for Women's Health 2023